

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه (۲۴) اسفند ماه ۱۳۴۷

فهرست مطالب :

- ۸ - طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون کشاورزی راجع به اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی بنه و ارسال بمجلس سنا.
- ۹ - طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع بنسحوه پرداخت عواید املاک واگذاری و ارسال به مجلس سنا.
- ۱۰ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی اجازه واگذاری و فروش اراضی وساختمانهای دولتی و ابلاغ بدولت.
- ۱۱ - اعلام وصول و قرائت نامه مربوط بیک فقره لایحه قانونی از مجلس سنا.
- ۱۲ - بیانات بعد از دستور آقای دریگی.
- ۱۳ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای معصومی معاون وزارت کشاورزی.
- ۱۴ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه.
- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : صداری کیوان - حق شناس - عباس میرزائی - دکتر درودی - دکتر مدرسی.
- ۳ - تصویب صورت جلسه های شنبه ۱۰ و یکشنبه ۱۸ اسفند.
- ۴ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای گودرزی معاون وزارت امور خارجه.
- ۵ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله تیمسار سپهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ.
- ۶ - طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون نظام راجع به اصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا.
- ۷ - اخطار نظامنامه ای آقای دکتر طالع.

مجلس ساعت نه صبح بر ریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)
غائبین با اجازه - آقایان:
دکتر ستوده - فخر طباطبائی - دکتر امین - انشاء - بدر صالحیان - پاینده - نهرائی - ثامنی - دکتر حکیم شوشتری - دکتر خطیبی - رامبد - دکتر رضوانی - روحانی - مهندس زنجانی - فهیمی - دکتر کللالی - دکتر موقفی - ملک افشاری
- غائبین مریض - آقایان:
سعید وزیری - سلیمانی کاشانی - فیاض - دکتر اسدی

پوشوری - مهندس معتمدی - جوادی - شاهنده - ظفر - عجم - مهندس معینی

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : صدری کیوان - حق شناس - عباس میرزائی - دکتر درودی - دکتر مدرسی

رئیس - نظهای قبل از دستور را شروع میکنیم آقای صدری کیوان بفرمائید

صدری کیوان - بنام خداوند توانا

با اجازه مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم ساعت ۲ بعد از ظهر در روزوقتی بسختان جناب آقای امیر اسدالله اعلم وزیر خدمتگزار و گرامی دربار شاهنشاهی که در شب نشینی کاخ گلستان ایراد فرموده بودند از اردو ایران گوش میدادم بی اختیار چشمانم مملو از اشک شوق گردید ، زیرا سخنان وزیر محترم دربار شاهنشاهی علاوه بر اینکه مبین و مترجمی از علائق ، دلستکیها ، الطاف خاص عنایات عمیم و مهرورزیهای شاهنشاه ایرانزمین نسبت بملت ایران بود (صحیح است) نموداری زنده نیز از احسانات نوع دوستانه خاندان جلیل سلطنت بود که به پیروی از بیات خیر شاهنشاه بزرگ در همه حال و احوال نسبت بملت ایران بمنصه بروز و ظهور میزسانند (صحیح است) ...

واقفاً چه حماسه ای شکوهمند تر ، چه حماسه ای مهر آفرین تر ، چه حماسه ای آسمانی تر از این حماسه میتوان یافت که شهبانوی محبوب ما که گلیه اوقات شریفشان مصروف امور خیر و خدمت بملت ایران میگردد باشندید خبر سیل جنوب آنچنان متأثر و متألم بشوند که گرانباترین گردن بند خود را برای کمک سیلزدگان اهدا میفرمایند (صحیح است - احسن است) بدون شك این عمل شهبانوی نیکوکار ایران مظهر و نموداری از علاقمندی مهرورزی و غمخواری معظم لها نسبت بملت ایران است که بکرات ما شاهد تجلیات آن بوده ایم (صحیح است - احسن است)

آری همین صفای باطن و علاقه عمیق معظم لها نسبت بملت ایران است که موجب شده است ملت ایران باتمام و چنان هستی اش شهبانوی خود را گرامی دارد (صحیح است)

و طول عمر همراه با عزت زیر سایه بلند پای شاهنشاه بزرگ برایش آرزو کند (صحیح است) همکاران گرامی چه سخنانی دل انگیز تر و امیدوار کننده تر از سخنان والا حضرت والا بنابر ولا یتمهد عظمی رضا پهلوی نور چشم و میوهی دل ایرانیان میتوان یافت که کمک کنندگان سیلزدگان خوزستان را مورد عنایت قرار دادند (صحیح است) و از آنان سیاستگرایی فرمودند واقفاً برای ما ساکنان جنوب این افتخاری بس بزرگ است که اولین شئی که نور چشم عزیز و ملت ایران در يك کار خیر شرکت فرمودند (احسن است) بخاطر رفاهیت و کمک به برادران و خواهران سیل زده ما بود. امیدواریم خداوند منان وجود عزیز و لا یتهد گرامی ما را از گردن حوادث روزگار زیر سایه بلند پای شاهنشاه آریا مهر محفوظ و محروس بدارد (انشاء الله - احسن است).

در خوانمه مقال در مقابل اینهمه عنایت ، در مقابل اینهمه جانسوزی و اینهمه غمخواری ما خوزستانیان تنها فدهای که میتوانیم نثار خاکبای مبارک پدر تاجدار خود کنیم قطرات خونی است که در عروق و شریانهای ما جریان دارد (ای بلخانی پور - تمام ملت ایران حاضر ندان خود را افدا نمایند) بنده وظیفه دار هستم از طرف خوزستانیان عموماً سیلزدگان خوزستانی خصوصاً ضمن اظهار کمال حشمتی از مراحم عالی شاهنشاه و خاندان جلیل سلطنت حضور شاهنشاه ایرانزمین عرض کنم چه عم آحاد ملت را که دارد چون توپشتیبان - چه باک از موج بجز آنرا که باشد نوح کشتیمان (احسن است).

رئیس - آقای حشمتی بفرمائید

حشمتی - با کسب اجازه از مقام ریاست و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی ، میخواهم شمه ای راجع به روز فرخنده ۲۴ اسفند غرض تعایم سپیده دم یکی از روزهای بهار سال ۱۲۹۵ هجری در دامنه کوه های سرسبز سواد کوه طفلی یای برصه وجود گذاشت که بعدها یکی از نوابغ بزرگ عالم گردید و نام بلندش زینک بخش صفحات تاریخ افتخار آمیز شاهنشاهی ایران گردید

اعلی حضرت رضا شاه کبیر از خاندان پاک منش و

اصیل ایرانی و فرزند عباسعلیخان پهلوی رئیس فوج سواد کوه بود که حکومت آن خطه را نیز بعهده داشت

پدر عباسعلیخان یا سرور مرادعلیخان پهلوی از دلیران و آدمردان روزگار خود بود که در جنگ هرات دلیرها و فدکار بهای چشم گیری از خود ابراز و بانثار خون خود در راه وطن بزرگترین درس میهن دوستی و اتکاء بنفس را بفرزند و نوه خویش آموخت. رضاخان این سردار رشید ایران در سال ۱۳۰۷ هجری که دوازده سال بیشتر نداشت وارد فوج سواد کوه گردید و در نتیجه نبوغ ذاتی و رشادت بیحد و حصری که داشت تمام مدارج نظامی را با سرعت طی کرد تا بدرجه سر تپیی رسید این سردار رشید بمنظور نجات ایران از خطر تجزیه و زوال و برای خاتمه دادن بدوران بلا تکلیفی مردم با قوائیکه در اختیار داشت از قزوین عازم پایتخت گردید و در شب سوم اسفند سال ۱۲۹۹ به تهران حمله ور و کلیه وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی را اشغال و گروهی از خائنین بی وطن را که سند استقلال ایران را بدست بیگانه داده بودند دستگیر و مجازات نمود

رضاخان سردار نامی ایران مدت سه سال با حفظ سمت فرماندهی کل قوا به وزارت جنگ - نخست وزیری در رئیس حکومت وقت ارتقا یافت اعلی حضرت رضاشاه کبیر در ایامیکه وزارت جنگ را بعهده داشت به قلع و قمع اشرار همت گماشت و در این راه رشادتها و از خود گذشتگیها کرد و بساط خان خانی را درهم پیچید بهمین مناسبت و با توجه به خدمات ارزنده میهنی که از خود ابراز داشت مجلس مؤسسان در تاریخ ۲۱ آذر ۱۳۰۴ سلطنت خاندان بزرگ پهلوی را تصویب و در ۴ اردیبهشت ۱۳۰۵ پس از انجام مراسم تجلیف تاج کیانی بر سر نهاد و تخت شاهنشاهی کهن ایران تکیه زد. رضا شاه کبیر در مدت سلطنت پسر افتخار خود آنی استراحت نکرد زیرا این مرد بزرگ علاقه عجیبی به تأمین رفاه و آسایش ملت و عمران و آبادی میهن خود داشت (صحیح است) و در این راه تا سرحد توانائی پیش رفت و از هر گوشه کوششی مضایقه نکرد (صحیح است) و بگفتار حکیمانه خودش که میفرماید (خوب گفتن را بیس کردم تا ایران جوانی بوجود آوردم) قلع و قمع اشرار - جمع آوری اسلحه - خلع سلاح عشار

استقرار امنیت در سراسر کشور - تأسیس بانک ملی ایران و شرکتهای صنعتی و تجاری و فلاحی - احداث کارخانجات مختلفه و استخراج منابع ثروت و رفع نیازمندیهای عمومی مردم - ایجاد تشکیلات صحیح اداری - تأسیس و اصلاح وزارتخانه ها - کشف حجاب و شرکت دادن بانوان در مسائل اجتماعی - ایجاد راه آهن سراسری - تجدید نظر در روابط خارجی - از دیاد عواید عمومی کشور و اصلاح امور مالییه و بسط و تعمیم فرهنگ - تأسیس دانشگاه و ایجاد ارتش قوی و منظم و دهها اصلاحات دیگر در ایام سلطنت پسر افتخار رضا شاه کبیر صورت گرفت (صحیح است) که همگی متضمن بقای کشور و سعادت ملت بوده است رضا شاه کبیر همانند تمام مردان بزرگ تاریخ تا دم و ایسین بشکر وطن بود و در آخرین دقایق عمر پرافتخارش فرمود «ایام من بفرزند برومندم اینست که در تعقیب اقدامات من در راه سعادت و پیشرفت وطن کوشش کند همانطوریکه من ایران و ایرانی را دوست داشتم او هم دوست بناد و ایران و ایرانی را در جهان سر بلند گرداند»

این پیام خردمندانه خود مؤید این مدعا است که این مرد بزرگ تاریخ حتی در آخرین لحظات حیات خود نیز از یاد وطن غافل نبوده و منشی خاک میهن و پرچم سه رنگ ایران را بعنوان گرانباترین یاد کارها تنها وسیله دلخوشی خود قرار داده و وقتی چشم از جهان فرو می بست با دلی آکنده از مهر وطن از خاک پاک و پرچم مقدس میهن خدا حافظی نمود. درود برون پاک توای سردار بزرگ ایران

واقفاً مایه فخر و مباهات است برای کلیه کارگران مملکت که در روز ۱۹ آذر ماه ۱۳۳۶ با مسر مطاع شاهنشاه آریا مهر روز ۲۴ اسفند که روز میلاد رضاشاه بزرگ میباشد روزگار کر اعلام و کارگران را برای همیشه فرین مباحات فرمودند (صحیح است)

ماکار گران همه ساله روز ۲۴ اسفند با دلی آکنده از مهر شاه و میهن جشن نیگیریم (صحیح است)

من یقین دارم خون ایرانی بیبوسته در رگهای کارگران مملکت جریان دارد و در نهایت شجاعت و اتکاء بنفس برای نوسازی ایران عزیز و پیشرفت مقاصد

مترقیانه هر چه در دهن ایران در تلاش و تکاپو بند (صحیح است) خدای بزرگ را سپاس میگویم که شاهنشاه و ملت ما را پیوسته در کنف حمایت خویش نگهداشته است و این خود از برکت توجهات خداوندی است که تا کنون هیچ قدرتی نتوانسته است در وحدت ملی و روح ایران دوستی ما خللی وارد آورد. اینست ملت ایران و بالخصوص کارگران زحمتکش مملکت که در عهد همایون شاهنشاه آریامهر از عالیترین و مترقیانترین حقوق انسانی و کارگری برخوردار گردیده اند دست دعا بدرگاه عظمت پروردگار بلند کرده و از صمیم قلب مسئلت دارند که شاهنشاه بزرگ ما را که توانسته است در پر حوادثترین لحظات حیات بشری محیط امن و سالمی برای ملت خویش فراهم آورد از گزند روزگار مضمون و محفوظ نگهدارد (انشاءالله).

ماکار گران ایران بروان پاک رضاشاه کبیر بنیان گذار ایران نوین درود میفرستیم که فرزند برومندش مایه افتخار و سر بلندی هر ایرانی است و از خداوند بزرگ مسئلت داریم که شاهنشاه آریامهر و ولیعهد گرامی ما را پیوسته در کنف حمایت خود نگهداشته و طول عمر عطا فرماید دیگر عرضی ندارم (احسن).

رئیس - آقای عباس میرزائی تشریف بیاورید.
عباس میرزائی - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم و مجلس شورای ملی، از کلمات شیوا و پیرمهر و محبت و با اعتقاد جناب صدری کیوان و آقای حقیقتی استفاده فرمودید و بسیار در شأن شهبانوی گرامی و در باره بزرگداشت روز تولد رضا شاه کبیر مطالبی بیان فرمودند که درخور ستایش و تحسین است (صحیح است). اما من برای اینکه فکر تمام نمایندگان محترم را با این موضوعیکه میخواهم عرض کنم معطوف بدارم یک شعری است مال زمانهائی که در کلاس درس ابتدائی مشغول بودیم برای شما بمناسبت تولد رضا شاه کبیر میخوانم و شما خودتان با آن قضائل و کمال و درایتی که دارید بهر نحوی که میل دارید بر بطنش بدهید. آن شعر این است:

بمازندران شاه را باد باد
همیشه برو بومش آباد باد

هو خوشگوار و زمین پرنگار

نه گرمونه سرد و همیشه بهار (احسن)
بوازنده بلبل بیباغ اندرون

گرازنده آهو براغ اندرون

ناید از ما زندان که در وصفش شعرا در آن زمانها این شعر را گفته اند طبیعت خودش این را میستائیده که رضا شاه کبیر از آن سرزمین برای ملت ایران در بک موقفی بوجود میآید که ملت ایران گرفتار جنگیزها بوده سختیها دیده، صدمه ها کشیده به بلاهائی گرفتار بود که آریاباید در مشیت الهی جستجو کرد. وقتیکه رضا شاه کبیر با بر صم وجود میگذارد مردمانیکه زمان سلطنت رضا شاه کبیر و شاهنشاه آریامهر را درک کرده اند که خود ما هم هستیم که در هز دو عصر بودیم و استفاده از مواهب و نعمتهای این پادشاه بزرگ برده ایم و میبیریم بنا به قول آقای رئیس این مطلبی که عرض میکنم مال من نیست اجازه میخواهم از مقام ریاست که مطلبی که مربوط باباشان است و من از ایشان یاد گرفته ام عرض کنم آقای مهندس ریاضی ریاست محترم وقتیکه بزبارتشان رفتم در ضمن صحبت وقتیکه با هم صحبت میکردیم عرض کردم در شأن سیاستگرایی نمیدانم باچه زبانی ماطبقه کارگر بآید از

پادشاه محبوب و رهبر عزیز و گرفتار و گرامی ملت ایران سپاس گزاری بکنیم آقای مهندس ریاضی به بنده فرمودند حتماً اجازه میفرمائید عرض کنم چون مخصوص بخود ایشان بوده است فرمودند قنایلی مردمان خوش شانس بودیم و خیلی مورد علاقه خداوندی بودیم که در چنین عصری قرار گرفتیم (صحیح است) این فرمایش را ایشان به بنده فرمودند و این عیناً بمن تبلیغ شد و درک کردم از نظر خودم که باید این را در بک مقامیکه مربوط به رئیس مجلس انقلابی است و زبان همه نمایندگان ملت زبان ایشان است این را میگویم بینی و بین الله همینطوری بخاطر سپرده بودم (احسن) واقعاً فرمایش بزرگی کردند و ما باید شکر این نعمت را چندانکه بتوانیم بجا آوریم و باز بگوئیم که نتوانستیم انجام بدهیم (صحیح است) مادر عصری قرار داریم که در اطراف و اکناف ما میبینیم چه اتفاقاتی میافتد بعضی ممالک گرفتار چه شداید و مصائبی هستند و مملکت ایران بر رهبری شاهنشاه

محبوب با آن نیت خالصانه بنیسانگذار ایران نوین یعنی رضا شاه کبیر بر راه سعادت و ترقی و صالح دائمی پیش میرود (احسن) این حق مطلبی بود که آقای رئیس مجلس فرمودند (احسن) این است که بنده دام میخواست خیلی مطالب را عرض نمایم که ما محترم برسانم. چرا قسمتمان شد و خدا خواست که روز تولد رضا شاه کبیر روز کارگر قرار بگیرد و از زبان کهن تر و در بار شاهنشاه محبوب ما صادر شد و خداوند این فرمان را که در مغز پادشاه ما مقرر فرموده علنی دارد. ما کارگران که بنده هم یکی از آنها هستم اگر از شرح حال خودم بخواهم عرض کنم ما از بیچگی در قالیبافی از ۶-۷ سالگی میرفتیم کار بکنیم و کار نبود رضا شاه کارخانجات بزرگی ایجاد کرد و بخودی خود محتاج ما کارگران شدند که ما از سن ۱۲ سالگی بکار گاهها میرفتیم و با اطمینان خاطر ۳۰ سال در آن کار گاهها کار کردیم من بک آماری میخواستم بیاورم در موقع بودجه نشد انشاءالله روزی میآورم باور کنید کارگران باز نشسته این مملکت که قبل از تولد رضا شاه و قبل از جلوس سلطنت رضا شاه در تاریخ این مملکت تأمین نداشتند و محلی از اعتراض برای کارگر این مملکت نبود و الله من خجالت میکنم بگویم ما را در ردیف چه ردمای گذاشته بودند ما جزء اجاره شدگان بودیم من این را اینجا نمیگویم بقول معروف گفت الممنی فی بطن الشاعر ببینید چه فکری کرد رضا شاه کبیر برای کارگران این مملکت از ابتدا در عصر سلطنتش لباس در کار گاه، غذای گرم در کار گاه بود رضا شاه وقتیکه در خانیات امر فرمود ساختند فرمودند با بدغذای گرم بکارگران بدهند آقایان در خانیات مال امروز و دیروز نیست مال ۳۲ سال قبل است ۳۲ سال قبل ما غذای گرم و دسر میخوردم حالا ملاحظه بفرمائید که این کارخانه در آن عصر ساخته شده رضا شاه کارگر را بآن اندازه مورد رحمت و محبت قرار میدادند که ما میخواهد که روز تولدش را بعد از زمان خودش زبان مبارک شاهنشاه محبوب رهبر ملت ایران محمد رضا شاه پهلوی فرمان صادر میشود روز کارگر و ما که امروز در باره روز بیست و چهارم اسفند صحبت میکنیم بعلمت این است که آن روز شنبه است و آن روز برای تمام کارگران ایران روزی است بسیار بزرگ و برای ملت ایران هم بزرگ است ولی ما

کارگران چون این روز بک اختصاصاتی بنام طبقه ما وارد سزاوار هست و هر چه بیشتر حق داریم در این روز جشن بگیریم و پیای بکوبی کنیم و بروان آن را در مرد بزرگ با تمام قوا درود بفرستیم و از خداوند بزرگ رحمت بخواهیم و در رحمت خداوندی مخصوصاً رضاشاه فرار دارد هر جا میرویم هر بنایی میبینیم هر جاده ای میبینیم سنگ نوب آهن را میبینیم، تعمیر حوضچه های گشتی را میبینیم، نیروی دریایی میبینیم، اعزام اولین دسته از افسران را به اروپا برای بنیانگذاری ارتش نوین میبینیم، دانشگاه را میبینیم هر چه میبینیم که رو بشکامل رفته سنگ اولش بدست پاک رضا شاه بنیان گذار ایران نوین بوده است (صحیح است - احسن) ما کارگران حق داریم در باره این قبیل کارها بیشتر از اینها حرف بزنیم بنده در اینجا بک مطلب دیگری را عرض کنم رضاشاه در باره طبقه کارگر چنان پایه و بنایی گذاشت که اگر به تاریخ مراجعه کنند در واقع در آن زمان پایه بیمه ما گذاشته شد صندوق احتیاطی بود در بانک صنعتی در وزارت دارائی بود کارخانجاتی که متعلق باین دودستگاه بود امر فرموده بودند برای اینها بهداشت بگذارند و ما در آن زمان در آن کارخانجات کار میکردیم و از مزایای بهداشت استفاده میکردیم جنگ دوم جهانی تمام امپال و آرزوهای رضاشاه کبیر را مانع شد ولی خدای بزرگ به زاد مرد بزرگ این نوید را داد که فرزند برومند رهبر ملت ایران شاهنشاه محبوب تمام آن نیات پاک پدر تاجدار را به نحو احسن عمل کرد که امروز دنیا دارد به افکار بلند شاهنشاه محبوب ما سر تعظیم فرود میآورد (صحیح است) در اینجا بنده با این شعر عرض را خاتمه میدهم و بک نکته ای هم میگویم چون ما کارگران هر وقت موفق میشدیم که در زمان کارگری به حضور شاهنشاه شرفیاب شویم و الان هم این عرض را کردم حضور مبارکشان، شاهنشاه ما کارگران همیشه دعا گو هستیم و همیشه در جشنها حرفمان را میزنیم. بنده این مطلبی را که اینجا عرض میکنم باید از دبیر کل حزب ایران نوین تشکر کنم که تمام ارکان حزب را برای هر گروه معین به تصویب

هیئت اجرائیه حزب و ارکانهای دیگر حزب انجام داد و يك سازمانی بنام سازمان کارگران ایران تأسیس کرد و تصادف این سازمان خود بخود طوری قرار گرفت که با روز تولد رضاشاه کبیر همقرین گشت و این ایام (اخلاقی - شعری را که فرمودید بفرمائید) شعر را میخوانم آقای اخلاقی رفیق عزیز صبر کن و بموقع احسن هم میگوئی بهرحال این سازمان کارگران دومین سال را جشن میگیرد همقرین با روز تولد رضاشاه کبیر و بنام سیاس از خدمات و محبتهایی که شاهنشاه محبوب به ملت ایران و به طبقه کارگر فرمودند امیدوارم این خدمت و این دعا و این نیت پاک طبقه کارگر دربار شاهنشاه محبوب و خاندان جلیل بهلوی علی الدوام پایدار و باقی بماند و خواهد ماند انشاءالله (احسن) اما شما بدانید که سازمان کارگران فکرش چیست که سازمان کارگران فکرش این است که کارگران ایران بطور اتفاق زیر چتر واحدی با اتفاق نظر به افکار کارگری جمع شوند و دور يك میز با کارفرمایان مذاکره و مباحثه مشغول رفق و فتق امور کارگران بشوند نه بنام مبارزه و جبهه بستن چون ملت ایران يك پارچه الهام از رهبر عالیقدرش میگیرد و دیگر آن اختلافات پیش موجود نیست (صحیح است) رهبر عالیقدر ایران تمام طبقات را ارشاد فرمودند کارفرما هم به وظیفه خودش آشنا شده و میدانند که کارگر باید به بهترین وجهی زندگی کند و رهبر عالیقدر ملت ایران نسبت به این موضوع توجه مخصوص دارند بنابراین این برنامه کارگران است و باز اخیراً شاهنشاه محبوب فرمودند راجع به حداقل دستمزد کارگران ایران باید تجدید نظر شود و وزیر کار اکنون مشغول تجدید نظر هست و عنقریب انجام خواهد بود و اما آن شعری که باید به مرضان برسانم و خانم کلام باشد میگوید (کم گوی و گزیده گوی چون در - تا ز اندک تو جهان شود پر) حالا آن کم گوی و گزیده گوی من چه خواهد بود: برستیدن شهر بار زمین نگوید خردمند جز راه دین بفرمان شاهان نباید درنگ - مبادا که گردد دل شاه تنگ (احسن - احسن).

رئیس - آقای دکتر دروری بفرمائید.

دکتر دروری - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم
آنچه امروزه برای ملت ما ضرورت حیاتی دارد این است که افراد کشور هر کدام در فن خود آزموده باشند و در کاریکه میکنند خواه کوچک و خواه بزرگ تخصص داشته باشند.

(از پیام شاهنشاه آریامهر در ۲۸ مرداد امسال)
بمناسبت سالگرد سازمان کارگران و تقارن آن با ۲۴ اسفند روز کارگر و روز میلاد باسعادت سردار نامی ایران رضاشاه کبیر بنیان گذار صنایع ایران نوین و برای روانشادی آن زادمرد بزرگ عرایض امروز را با آموزش کارگران در سه قسمت اختصاص میدهم.

قسمت اول - اولویت آموزش کارگران نسبت با آموزش سایرین.

قسمت دوم - منابع مالی برای تأمین هزینه های آن.
قسمت سوم - توصیه هایی چند به دولت و افراد و مقامات مربوط.

قسمت اول - اولویت آموزش کارگران:

سال گذشته در یکی از جلسات عرض کردم منشور انقلاب آموزشی ازین جهت شرف صدور یافت که چون

برنامه های آموزشی در سطوح مختلف با احتیاجات مملکت تطبیق نمیکرد لذا از طرفی هر شالسه عده ای از مدارس فارغ التحصیل میشدند و از طرف دیگر شغل هایی در جریان اجراء برنامه های عمرانی ایجاد میشد . ولی چون رشته تحصیلی فارغ التحصیلان با شرایط تحصیلی لازم برای انجام شغل های ایجاد شده تطبیق نمیکرد لذا فارغ التحصیلان بیکار و شغلها بلا متصدی میماند و چون این افراد اجباراً باید بکار مشغول شوند لذا در کاری غیر مربوط برشته تحصیلی خود مشغول میشدند و چون آنچه در مدرسه آموخته بودند در عمل بکار نمیخورد لذا آموخته های خود را فراموش میکردند و باین ترتیب کسی نمیتوانست در کار خود تخصص پیدا کند و با تحقیقی بنماید اکنون با برنامه بیست ساله ای که دولت تهیه کرده و بچهار برنامه پنجساله سرشکن میشود میتوان در هر يك از برنامه های پنجساله شغل های لازم برای اجراء برنامه های آتی را پیش بینی کرد و بر اساس

آن طرح آموزش ملی را پی ریزی نمود تا نیروی انسانی لازم برای اجراء هر برنامه در موعد مقرر فراهم باشد . این نکته مسلم شده است که برای اجراء برنامه عمرانی بقوت بیشتر کادر فنی خود احتیاج داریم . در اینجا مراد از شغل فنی معنای آن نیست بلکه مقصود همان شغل هاییست که با وظائف صنفی اصلی مربوط بکارهای عمرانی و تولیدی سروکار دارد و اینک باید دید که در این کادر آموزش کدام گروه لازم تر و ضروری تر است . برای این کار قبلاً شغل های فنی را درجه بندی میکنیم.

درجه بندی شغل های فنی:

شغل های فنی را از لحاظ تحصیلات و مهارت های لازم برای انجام آن میتوان بشش درجه تقسیم کرد:

۱- مهندسی که برای انجام آن تحصیلات دانشگاهی از لیسانس و بالاتر در رشته مربوط لازم است.

۲- کمک مهندسی و تکنیسی درجه يك که معمولاً شاغل آن دارای درجه تحصیلی دیپلم و بافوق دیپلم میباشد.

۳- تکنیسی که برای شاغل آن تحصیلاتی در حدود سیکل اول متوسطه بایشتر در نظر گرفته میشود.

۴- کارگری تخصصی که در یکی از رشته های پیشه و صنعت مهارت و تخصص عملی برای آن لازم باشد.

اینکار ممکنست در کارگاه زیر نظر یکی از متصدیان شغل های بالا یا بطور آزاد مستقلاً انجام شود مانند نجار آهنگر و نظایر آن که آنها را استادکار نیز میگویند.

۵- کارگری نیمه تخصصی که معمولاً شاغلین آن زیر نظر کارگران متخصص و بعنوان شاگرد کار میکنند البته گاهی ممکنست که آزادانه نیز این کار انجام شود.

۶- کارگر ساده که احتیاج به تخصص ندارد و در حقیقت نباید آنرا شغل فنی دانست ولی چون مربوط نامرور عمرانی است لذا در این زمره ذکر گردید.

بدیهی است که شش نوع درجه بندی فوق قراردادی میباشد و میتوان شغل های فنی را برترتیب دیگر نیز درجه بندی نمود.

تناسب بین شغل های فنی:

گرچه تمام شغل های مربوط بشش درجه فوق را

نمیتوان کاملاً در داخل سلسله مراتب سازمانی قرارداد تا برای آن حیطه نظارت در نظر گرفته شود . زیرا بعضی از این شغلها مستقلاً انجام میشود ولی چون هدف ماتمیین تعداد نسبی آنست و این نسبت عملاً موجود میباشد لذا اگر حیطه نظارت یعنی تعداد افرادی را که زیر نظر يك نفر انجام وظیفه میکنند حداقل دو فرض کنیم در مقابل هر یک نفر مهندس دو کمک مهندس چهار تکنیسی هشت کارگر متخصص ۱۶ کارگر نیمه متخصص و ۳۲ کارگر عادی باید داشته باشیم.

این نسبت در صورتی برقرار است که حیطه نظارت به میزان حداقل ۲ در نظر گرفته شود در صورتیکه معمولاً حیطه نظارت بیشتر از دو میباشد و هر قدر این عدد بیشتر شود نسبت های دیگر بطور تصاعد هندسی بالا میرود مثلاً اگر حیطه نظارت ۵ که رقم معقولیست در نظر گرفته شود در مقابل هر يك مهندس ۵ کمک مهندس و ۲۵ تکنیسی ۱۲۵ کارگر متخصص ۶۲۵ کارگر نیمه متخصص و ۳۱۲۵ کارگر ساده باید داشته باشیم.

با همین محاسبه سر انگشتی میتوان به خلاصه فاحشی که بین مهندس و کارگر ساده وجود دارد پی برد . بخصوص در مورد کارگر متخصص و نیمه متخصص که احتیاجات مملکت با آنان بیشتر و متأسفانه وسائل آموزش آنان کمتر فراهم میباشد.

لذا برای آموزش کارگران متخصص و نیمه متخصص باید اولویت خاصی قائل شد . زیرا کارگر است که بافتار مهندس جامعه عمل میپوشاند و ابداعات او را که بصورت طرح یا پروژه ارائه میشود از قوه بفعال در میآورد . ولی اولین مشکلی که در این آموزش خود نامائی میکند هزینه سنگین آن میباشد و باید دید که این هزینه از چه منابع و بجهت ترتیب باید تأمین شود . لذا بتوضیح قسمت دوم عرایض امروزه میپردازم .

قسمت دوم - منابع مالی برای تأمین هزینه های آموزش کارگران :

برای اینکه معلوم شود هزینه آموزش کارگران باید از چه محلی تأمین گردد بهتر است بدانیم چه کسی از این آموزش منتفع میشود و نتایج آن چیست .

در مقابل مخارجیکه برای آموزش کارگران میشود نتایج زیر بدست میآید:

۱- تقلیل ضایعات - آموزش صحیح و مؤثر از بی‌دقتی و بکار بردن روشهای غلط و افسراط در مصرف مواد باعث عدم اطلاع میکاهد و ضایعات مواد خام و یا مواد اولیه را به میزان قابل توجهی تقلیل میدهد اندازه گیری این ضایعات که قابل اندازه گیری میباشد نشان میدهد تا چه درجه از این راه صرفه جوئی بعمل آمده.

۲- بهبود روش انجام کار: معمولاً روشی که کارگر از طریق آزمایش و خطا برای خود انتخاب کرده مقرون بصرفه نیست ولی کارگری که روشهای حساب شده و اقتصادی را فرامیگیرد کار را ارزاتر و مناسبتر و بهتر تمام میکند.

۳- در اثر آموزش منظم کارگران زودتر فنون مربوط را یاد میگیرند و باین طریق از وقت صرفه جوئی میشود.

۴- صرفه جوئی در هزینه پرسنلی: حجم کار کارگری که با رعایت اصول علمی کار میکنند به مراتب بیش از کار کسی است که از روی ندانم کاری کاری را انجام میدهد و از این طریق میتوان با کارگر کمتر کار بیشتری انجام داد و در هزینه پرسنلی صرفه جوئی نمود.

۵- صرفه جوئی در هزینه نگهداری ابزار و ماشین آلات: اگر طرز استفاده از وسایل و ماشین آلات را بکارگر

یاد بدهیم آن وسایل و ماشین آلات احتیاج کمتری به تعمیر و تعویض خواهد داشت و از این راه هزینه تعویض و تعمیر از یکطرف و زیان مدتی که ماشین تحت تعمیر و بکار نمیاند از طرف دیگر تقلیل مییابد.

۶- تقلیل شکایات: با لافزتن سطح اطلاعات کارگر باعث تفهیم و تفاهم بین او و کارفرما میشود و میان آنان ایجاد صمیمیت و دوستی مینماید.

۷- افزایش درآمد از طریق بهبود کیفیت محصول: کار کردن با اصول صحیح نه فقط کمیت کار را افزایش میدهد بلکه کیفیت محصول را نیز بهبود می بخشد و باعث جلب مشتری و ترقی قیمت محصول میگردد.

۸- تقلیل سوانح: آموزش مقررات مربوط بایمنی و طرز صحیح بکار بردن وسایل و ماشین آلات از میزان سوانح و تصادفات میکاهد و از زیانهای مالی و جانی ناشی از آن جلوگیری میکند.

۹- تقویت روحیه کارگران: کارگری که طرز استفاده از وسایل و ماشین آلات را باو بیاد داده اند باطمینان خاطر و بدون اضطراب و دغدغه کار میکنند و بدین جهت از هر لحاظ در کارش بهبود حاصل میشود.

۱۰- تخصص در رشته های مختلف: کارگران در اثر آموزش در رشته های مختلف تخصص پیدا میکنند و در صورت غیبت یکی از کارگران دیگری میتواند کار او را انجام دهد لذا آن کارلنگک نمانده و باعث زبان نمیشود.

۱۱- تغییر ندادن شغل: کارگری که در کاری تخصص پیدا کرد بآن کار علاقه مند میشود و کار خود را بسادگی تغییر نمیدهد و این باعث میشود که در آن کار وقفه ای ایجاد نشود.

همکاران عزیز بطوریکه ملاحظه میفرمائید آموزش کارگران هر قدر هم گران تمام شود در مقابل اضافه درآمد و با صرفه جوئی که از این راه حاصل میشود بسیار ناچیز است. پول این صرفه جوئی با اضافه درآمد در درجه اول عاید کار فرما و در درجه دوم بشفیع اقتصاد مملکت تمام میشود و ضمناً کارگران هم از این راه اضافه دستمزد و با درآمد بیشتری خواهند داشت. لذا هزینه مربوط باید به همین تناسب بین کارفرما و دولت و خود کارگر سرشکن شود.

قسمت سوم - توصیه ها و پیشنهادها:

۱- آموزش کارگران باید در محل کار گاه و بیگاه نزدیک آن باشد که عملاً طرز استفاده از وسایل و ماشین آلات در محل کار بآنان آموخته شود. لذا این قبیل آموزشگاهها باید در شهرهای صنعتی تأسیس شود که نیروی انسانی لازم برای اداره صنایع آن شهر و شهرهای دیگر که وسیله کارورزی ندارند تماماً در آنجا فراهم گردد.

۲- در کارخانه ها بهتر است خود کارفرمایان وسایل آموزش کارگران را فراهم نمایند. زیرا آنان بیش از هر مقام دیگری از آن بهره مند میشوند.

۳- در صورتیکه دولت عهده دار انجام آن شود چون معمولاً اعتبارات دولتی کفاف هزینه سنگین آنرا نمیدهد لذا ممکنست از طریق عقد قرار داد با کارفرما و یادربافت شهری و یا وجوهی بعنوان مالیات با عوارض یا

حق بیمه آموزشی و یا نظایر آن سهمیه کارفرما و کارگر را بهمان تناسب که قبلاً گفته شد دریافت کرد. پیشنهاد میشود هر چه زودتر وزارت علوم و آموزش عالی، وزارت آموزش و پرورش و وزارت کار و امور اجتماعی با همکاری و توجید مساعی یکدیگر ضوابط و مقرراتی در این زمینه تهیه و پس از تصویب مقامات ذیصلاح به مرحله اجرا در آورند.

۴- کارورزی کارگران و پیشمورانی که مستقلاً کار میکنند مانند نجار، آهنگر و غیره ممکنست توسط مؤسسات خصوصی و یا وزارت کار اجرا شود که در این صورت شهریه توسط خود پیشموران پرداخته میشود.

۵- وزارت کار و امور اجتماعی در هر صورت باید وظیفه ارشاد و نظارت خود را اعمال نماید.

۶- فراموش نکنیم که آموزش آن نیست که فقط برای یکبار قبل از ورود بخدمت بافرا مطالبی بیاموزیم آموزش باید مداوم و منظم و با اصطلاح سیستماتیک باشد. یکی از متخصصین میگردد هر وقت مشاهده کردید کاری مطابق میل شما انجام شده آموزشی داده اید. هر دفعه دستورالعملی میدهید و یادرباره روشی بحث میکنید آموزشی انجام شده است.

اگر آموزش اصولی و سیستماتیک انجام شود علاوه بر صرفه جوئیهای اضافی دیگر هزینه خود آموزش نیز به میزان قابل توجهی تقلیل مییابد.

خیلی میل داشتم که آمار و ازقایی بر اساس واحد پول در این زمینه عرضه کنم که متأسفانه وقت اجازه نمیدهد (احسن).

رئیس - آقای دکتر مدرسی بفرمائید.

دکتر مدرسی - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم، البته همه اطلاع دارند که روز شنبه آینده ۲۴ اسفند با روز تولد رضا شاه کبیر مصادف است معمولاً این است که در روز تولد اشخاصیکه در بین ما نیستند از خدمتشان یاد میشود البته از اشخاصی برجسته بنده از این جهت استدعا کردم که این افتخار بمن داده بشود برای اینکه شاهد زنده بیه دوران متمایز از وضع ایران هستم جناب آقای روحانی نمیدانم نشر یق دارند یا نه بنده

در حاشیه کویر در قاین متولد شدم در دوران کودکی در تون سابق که حالا فردوس خوانده میشود در خدمت آقای روحانی بودیم خوب یادم میآید که در آن موقع حکمران نازده آمده بود آنجا در این شهر کوچک مردم دوپهته شده بودند سوارهای حاکم در یک محلی با اسلحه کمری بهوشلیک میکردند به اقبال سردار فلان و یک سردار هم در جنوب سوازش را میبرد بیرون و در آن محله شلیک میکردند و تا صبح صدای شلیک تیر همینطور میآمد دوران دومی که بنده بخاطر دارم از سال ۱۳۰۴ بعداست یعنی دوران سلطنت رضاشاه کبیر بتدریج با آنکه بنده کودک بودم نمیتوانستم درست تشخیص دهم که وضع چه جور است از آن هفت تیر کتها و قعه کتها اثری دیده نمیشد و در مدارس توجه دقیق میشد که شاگردان سالم باشند یعنی از لحاظ بدنی سالم باشند و آبله رو نباشند، سالك نداشته باشند و شاید در هر کلاس یکی دو نفر بودند که بتدریج از آن وضعیت خبری نبود در زمان رضاشاه ما بامان میآید بعد از سالهای ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶ روزهای سوم اسفند هر سال میدیدیم که ارتش بصورت قویتر و متحد الشکلی تر و بهتر رژه میرود و امیتت مملکت با چنین وضعی تأمین شد که همه کس حتی بچه های ۴-۵ ساله میتوانستند بکود کستان رفته و برگردند بدون اینکه کسی مزاحشان باشد (صحیح است) اما مسأله ای که بنده خواستم تذکر بدهم و خود بنده شخصاً منتفع شدم مسأله دانشگاه تهران است (صحیح است) مرحوم نهر و نخست وزیر هندوستان چندسال قبل بشهران آمد و در دانشگاه تهران یک نطق چهار ساعته کرد و گشت دنبال علل عقب ماندگی آسیا از اروپا تا اینکه آسیا تمدن کهن تری دارد در نطق ۴ ساعته خود ثابت کرد که علت عقب ماندگی آسیا اینها از اروپاییها ضعف تکنولوژی در آسیاست و در آسیا تکنولوژی بیش نرفته است و دانشگاه تهران یکی از اقدامات جناب و چشمگیر دوره رضاشاه بود که نتایجش راهمه بیستم دیدیم جناب آقای رئیس مجلس ما که از مهندسین عالی مقام این مملکت هستند و سالها ریاست دانشکده فنی را در دانشگاه تهران داشتند تمام این ساختمانها و تمام این رفوزم ساختمانی که در مملکت انجام شده اثر دست مهندسینی است که از دانشکده فنی ما بیرون آمده اند

دردوره بر اقتضای رضا شاه کبیر مسأله هنر سرا بر عالی و هنر سرا ی مقدماتی یعنی مؤسسه ای که سطح تکنولوژی را بالا می آورد جز کار هائی نبود که تعقیب شود هنوز هم هنر سرا عالی دارد کارش را ادامه میدهد لباس متحدالشکل یکی دیگر از اقدامات و اقتضات دوران رضا شاه کبیر است بنده بادم هست در همان اوان کودکی امیر امان الله خان پادشاه سابق افغانستان می آمد بایران بنده بمدرسه ای که میر فتح چون پدرم طبیب بود آدم روشنفکری بود از بیگی کلاه سرمان میگذاشتیم ولی ما را مجبور کردند که عصاها سرمان بگذاریم و با استقبال امان الله خان برویم این تنگ اجتماعی یعنی کلاههای جورا جور و وضع جورا جور یکی در زمان رضاشاه از بین رفت و مملکت واحد شد از همه مهمتر مسأله ناسیونالیستی است که در زمان رضاشاه مملکت ایران و مردم ایران به تمدن خود آشنائی نداشتند زبان خودشان را خوب نمیدانستند زبان بیگانه افتخار بود زبانی که صحبت میکردند سه ریش زبان بیگانه بود یک ریش فارسی بود ولی فرهنگستان ایران تأسیس شد با کمال صبر و حوصله علماء و فضلاء زمان خودشان و امثال مرحوم فروغی مثل آقای علی اصغر حکمت مثل مرحوم وثوق الدوله و نظیر این اشخاص را مأمور کردند زبان فارسی را منقح کنند زبان فارسی که امروز صحبت میکنیم بگلی تفاوت دارد با زبان فارسی که ۴۰-۴۵ سال قبل صحبت میکردند (اخلاقی - آقای دهخدا راهم بفرمائید) البته مرحوم دهخدا هم بودند ولی ایشان در فرهنگستان ایران عضویت نداشتند و بنده کسانی را که رئیس و یا عضو فرهنگستان بودند نام بردم مرحوم محمد علی فروغی رئیس فرهنگستان بود مرحوم وثوق الدوله رئیس بود آقای علی اصغر حکمت بود ولی سایرین را بیا نبوده بمانم بادم نیست بهر حال یکی از اقداماتی که دردوره رضا شاه کبیر شده آزادی بانوان بود بانوان در یک سنت ۲۰۰۰ ساله گرفتار بودند نه هزار ساله چون مسأله برده پوشی و حجاب زن شاید از دوره قبل از اسلام باشد و یکی از مستشرقین ثابت کرده که این کار مربوط بدوره اسلام نیست و تاحدی هم حق دارد ولی بهر حال این سنت را در این مملکت رضاشاه کبیر از بین برد و زنهارا به اجتماع داخل کرد بنده وظیفه خود دانستم از خدمانی که این

نافعه کبیر و این مرد بزرگه با بن مملکت کرد سیاستگری بکنم بخصوص فارغ التحصیلان دانشگاه تهران مظفند و وظیفه دارند که این تشکر و یادآوری را بکنند . دیگر عرضی ندارم (احسن).

۳- تصویب صورت جلسه های شنبه ۱۰ و یکشنبه ۱۸ اسفند

رئیس - سه صورت جلسه روز شنبه ۱۰ اسفند و صورت جلسه یکشنبه ۱۸ اسفند خدمت خانها و آقایان توزیع شده است نیست باین صورت جلسه ها نظری نیست (اظهاری شد) صورت جلسه ها تصویب میشود .

۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای گودرزی معاون وزارت امور خارجه

رئیس - وارد دستور میشود آقای گودرزی بفرمائید.

گودرزی (معاون وزارت امور خارجه) - با اجازه مقام ریاست، نمایندگان محترم بخوبی استحضار دارند که تحت رهبری خردمندان شاهنشاه آریامهر و انقلاب شاه و ملت تحولات و پیشرفت های فوق العاده ای در کلیه شئون کشور بوجود آمده است وزارت امور خارجه نیز که مسئول اجرای سیاست خارجی و حفظ منافع کشور و اتباع ایران در خارج است باید خود را با تحولات عظیم ناشی از این انقلاب هماهنگ سازد و در راه اجرای هدف های انقلاب اداری برای انجام وظیفه خطیری که بر عهده دارد آماده باشد .

بنابر این چون در عمل مشاهده شده است که مقررات فعلی پاسخگوی احتیاجات امروز وزارت امور خارجه نیست و با توجه به مشکلاتی که در این مورد فقط وزارت امور خارجه با آن مواجه است ماده واحده ای که مربوط به امور استخدامی و تشکیلاتی وزارت امور خارجه میباشد تقدیم واستماعی تصویب آنرا دارد .

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۵- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ

رئیس - تیمسار سپهبد کاتوزیان بفرمائید :
سپهبد کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) - با

کسب اجازه از مقام ریاست در آئین نامه کنگ به گرايه منزل درجه داران ، استواران معز و افراد متاهل از قائم اقتاده لایحه ای تقدیم میشود که این دو طبقه هم از این مزایا استفاده کنند .

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۶- طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون نظام راجع به اصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور اول اصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون نظام

مجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۷ اسفند ماه ۱۳۴۷ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۴۲۲۷۰ مورخ ۱۱/۲۷/۱۳۴۷ راجع به اصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را که بشماره ۲۲۰ چاپ شده است مورد رسیدگی قرارداد و با مختصر اصلاحی تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

لایحه قانون اصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

ماده واحده - میزان حقوق ماهانه سربازوسرباز یکم و سرجوخه و طبقه موضوع ردیفهای یک و دو سه ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مصوب ۱۳۳۶/۴/۳۰ شرح زیر اصلاح و از اول سال ۴۸ قابل اجرا خواهد بود .

سرباز وظیفه	۵۰٪ ریال
سرباز یکم وظیفه	۷۵٪
سرجوخه وظیفه	۱۵۰٪

مخبر کمیسیون نظام - حکیمیان

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۰ اسفند ماه ۱۳۴۷ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط باصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون نظام را تأیید و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری -

تقدیم

گزارش شور اول از کمیسیون بودجه

مجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه ۱۹ اسفند ماه ۱۳۴۷ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط باصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون نظام را تأیید و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون بودجه - دکتر بهبهانی

رئیس - از طرف چند نفر از همکاران برای این لایحه تقاضای فوریت شده است تقاضا قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

تقاضای منیتمایم لایحه اصلاح ماده ۵۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی باقید فوریت مطرح شود ارفع - محسن خواجته نوری - الموسوی - سرایب بود دکتر بیت منصور - سید علی صائب - حسین - کلا - علمی اکبر دانشمند - مهرزاد - محمدولی فر اچواری - وحید حسین عباس میرزائی - آحسن مریدی - رضازاده - رحمتی حسن صائمی - صدیقی کیوان - ایراد استیضاح سمویی

رئیس - نسبت به فوریت لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به فوریت لایحه رأی میگیریم خانها و آقابانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بودود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقابانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقابانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود .

۷ - اخطار نظامنامه ای آقای دکتر طالع

دکتر طالع - اخطار نظامنامه ای مطابق ماده ۱۵۴ دارم .
رئیس - بفرمائید.
دکتر طالع - دولت جواب سؤال بنده را نداده است باینکه ۷-۸ ماه از وقفش گذشته است.

۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کشاورزی راجع به اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی پنبه و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه دولت راجع به اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی پنبه مطرح است قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۴۷/۱۲/۱۸ بنا حضور آقای معصومی معاون وزارت کشاورزی لایحه شماره ۴۰۵۷۸ - ۴۷/۱۱/۳ دولت راجع به اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی پنبه را که گزارش شور اول آن بشماره ۷۲۲ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و ماده واحده مصوب شور اول را بامختص اصلاح تصویب کرد .

اینک گزارش آن بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد .

لایحه اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی پنبه
ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود عضویت کمیته مشورتی بین المللی پنبه را پذیرفته و حق عضویت آن را که در هر سال معادل هم ارزش رسالی حدا کثر ۲۸۰۰ دلار است در بودجه مربوط وزارت کشاورزی منظور و پرداخت نماید .

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس رباحی
گزارش شور دوم از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون بودجه در جلسه روز دوشنبه ۴۷/۱۲/۱۹ باحضور آقای معصومی معاون وزارت کشاورزی لایحه اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی پنبه را برای شور دوم رسیدگی و مصوبه کمیسیون کشاورزی را تصویب کرد .

اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد .
مخبر کمیسیون بودجه - دکتر بهبهانی

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه روز دوشنبه ۴۷/۱۲/۱۹

با حضور نمایندگان دولت لایحه اجازه عضویت ایران در کمیته مشورتی بین المللی پنبه را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و ماده واحده مصوب کمیسیون کشاورزی را تصویب کرد .

اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد
رئیس کمیسیون امور خارجه - دکتر ضیائی

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقابانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود .

۹ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به نحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه نحوه نحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری

عوائد املاک و اگذاری مطرح است قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی در جلسه روز شنبه ۴۷/۱۲/۱۷ باحضور آقای ممتاز معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه شماره ۲۷۶۴۰ - ۴۷/۹/۱۶ دولت راجع بنحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری را که گزارش شور اول آن بشماره ۷۱۶ چاپ گردیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و ماده واحده مصوبه شور اول را تأیید و تصویب کرد .

اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد .

لایحه مربوط به نحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری
ماده واحده - در صورتیکه عوائد محصول املاک مذکور در بند الف ماده (۱۴) قانون املاک و اگذاری مصوب خردادماه ۱۳۲۱ در مدت قانونی مورد مطالعه قرار گرفته باشد با رعایت تبصره ۳ ماده ۱۹ قانون مذکور پرداخت آن از تاریخ تقدیم دادخواست تا تاریخ تیر ماه

۱۳۲۸ بمهده دولت و از تیر ماه ۱۳۲۸ بمهده اداره حسابداری اختصاصی قائم مقام املاک و مستغلات بهلوی است و دفاتر بهره برداری زمان تصدی دولت و املاک بهلوی ملاک رسیدگی و پرداخت خواهد بود .
مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی - مهندس اسدی سمیع
گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۴۷/۱۲/۱۷

با حضور نماینده دولت لایحه دولت راجع بنحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و ماده واحده مصوبه شور اول را تصویب کرد .
اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد .
مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی در جلسه روز یکشنبه ۴۷/۱۲/۱۸

با حضور نماینده دولت لایحه مر بوطه نحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را تأیید و تصویب کرد .
اینک گزارش آن تقدیم بمجلس شورای ملی میگردد .
مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

با حضور نماینده دولت لایحه مر بوطه نحوه پرداخت عوائد املاک و اگذاری را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را تأیید و تصویب کرد .
اینک گزارش آن تقدیم بمجلس شورای ملی میگردد .
مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقابانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود .

۱۰ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی اجازه واگذاری و فروش اراضی و ساختمانهای دولتی و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به اراضی واگذاری اراضی و ساختمانهای دولتی مطرح است قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه پنجم اسفندماه ۱۳۴۷ با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۱۶۶۰۲ - ۴۷/۴/۱۷ راجع ب اجازه واگذاری اراضی و ساختمانهای دولتی را که قبلاً تصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود و بشماره ۷۱۳ چاپ شده است مطرح کرد و اصلاحات آن مجلس را پس از رسیدگی مورد تأیید و تصویب قرارداد .

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

فانون اجازه واگذاری و فروش اراضی و ساختمانهای دولتی

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود اراضی و ساختمانهای متعلق بخود را که مورد نیاز وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی نباشد طبق مقررات فروش رساند و وجوه حاصل را در حساب مخصوص نزد خزانه دار بکل متمرکز

نماید. وجوه مزبور طبق برنامه‌های که بموجب پیشنهاد وزارت آبادانی و مسکن و موافقت وزارت دارائی تصویب هیئت دولت خواهد رسید توسط وزارت آبادانی و مسکن جهت خر برداراضی و ساختمان و ایجاد و تکمیل ساختمان و تأسیسات مورد نیاز دولت بمصرف خواهد رسید.

تبصره ۱- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی درموارد نیاز فوری می‌توانند وجوه حاصل از فروش اراضی و ساختمانهای مذکور را با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط با تصویب هیئت وزیران بمصرف خرید زمین یا ساختمان و همچنین ایجاد و تکمیل ساختمان مورد نیاز خود برسانند.

تبصره ۲- وجوه حاصل از اراضی و ساختمانهاییکه طبق مقررات این قانون بفروش میرسد دردرجه اول در همان شهرستان و باستانی بمصرف خواهد رسید که ملک درآن واقع شده باشد.

تبصره ۳- سازمانها و مؤسسات و شرکتهای و بانکهای دولتی که دارای اساسنامه یا مقررات قانونی خاصی باشند و همچنین وزارت جنگ و وزارت منابع طبیعی برطبق مقررات قانونی مربوط بخود عمل خواهند کرد.

تبصره ۴- بدولت اجازه داده میشودبر اساس قانون واگذاری اراضی و ابنیه دولتی بمؤسسات خیریه و درمانی و امدادی و فرهنگی و ورزشی مصوب ۱۳۴۳ و تبصره ۲ ماده ۹۶ قانون اصلاح قانون شهرداریها اراضی و ابنیه متعلق بخود که مورد احتیاج نباشد به مؤسساتیکه در قوانین مذکور فوق ذکر شده بدون اخذ بهاواگذار نماید.

تبصره ۵- وزارت آبادانی و مسکن میتواند ساختمان دستانها را از محل وجوه حاصل از اجرای این قانون در شهرها توسط (کمیسیون ناظر سهم فرهنگ) موضوع قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداریها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸ انجام دهد. در کمیسیون دارائی این بحث شد که باتوجه بتبصره ۲ از وجوهیکه از فروش ساختمانهای دولتی بدست میآید بهتر است در همان شهرستان مصرف بشود حق بود که این اولویت باتوجه بتبصره ۵ داده میشد بتأسیسات فرهنگی و ساختمان دستانها، بنده خواستم از معاون محترم وزارت آبادانی و مسکن که اینجا تشریف دارند این خواهش را بکنم که وجوهیکه از درآمد اراضی و بافروش ساختمانها در هر شهری بدست میآید قبل از هر مورد برای ساختن دستان

مخبر کمیسیون دارائی - خسروی کردستانی

گزارش از کمیسیون آبادانی و مسکن
بمجلس شورای ملی

کمیسیون آبادانی و مسکن در جلسه ۱۵ اسفندماه

۱۳۴۷ با حضور نماینده دولت اصلاحات مجلس سنا راجع بلائحه اجازه واگذاری اراضی و ساختمانهای دولتی را که بشماره ۷۱۳ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دارائی را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون آبادانی و مسکن - مهندس عطائی

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۷ اسفندماه ۱۳۴۷ با حضور نماینده دولت اصلاحات مجلس سنا راجع بلائحه اجازه واگذاری اراضی و ساختمانهای دولتی را که بشماره ۷۱۳ چاپ شده است مطرح و مصوبه کمیسیون دارائی را در این مورد عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

رئیس - گزارش کمیسیون ناظر مطرح است آقای مهندس صائی بفرمائید.

مهندس صائی - تبصره ۵ که مجلس سنا اضافه کرده بنظر بنده بسیار تبصره مفیدی است که بنده بیکبار دیگر این تبصره را میخوانم و این تبصره برای ساختمانهای فرهنگی بسیار مفید بنظر میرسد.

تبصره ۵ - وزارت آبادانی و مسکن میتواند ساختمان دستانها را از محل وجوه حاصل از اجرای این قانون در شهرها توسط (کمیسیون ناظر سهم فرهنگ) که منظور کمیسیون ۳٪ است موضوع قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداریها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸ انجام دهد. در کمیسیون دارائی این بحث شد که باتوجه بتبصره ۲ از وجوهیکه از فروش ساختمانهای دولتی بدست میآید بهتر است در همان شهرستان مصرف بشود حق بود که این اولویت باتوجه بتبصره ۵ داده میشد بتأسیسات فرهنگی و ساختمان دستانها، بنده خواستم از معاون محترم وزارت آبادانی و مسکن که اینجا تشریف دارند این خواهش را بکنم که وجوهیکه از درآمد اراضی و بافروش ساختمانها در هر شهری بدست میآید قبل از هر مورد برای ساختن دستان

مخبر کمیسیون آبادانی و مسکن در جلسه ۱۵ اسفندماه

دبیرستان اختصاص باید (صحیح است) زیر اخانه‌ها و آقبان محترم استحضار دارند که تعدادی از دبستانها و دبیرستانهای شهرستانها مخصوصاً در ساختمانهای اجاره‌ای است که این قبیل ساختمانها مناسب این کار نیست زیرا برای دبستان ساخته نشده و مدتی است که این بحث هست که وزارت آموزش و پرورش مخصوصاً فعلاً که وزارت آبادانی و مسکن این کار را تقبل کرده اند بک بررسی بفرمایند و اعتباراتی از بانکها تحصیل نمایند که برای ساختمان همین دبستانها و دبیرستانها مصرف کنند و بعد از محل اجاره این ساختمانها بتدریج پولی را که از بانکها قرض کرده‌اند بپردازند این بسیار کار مفیدی است برای اینکه همه نمایندگان محترم استحضار دارند که ما فعلاً مدارسی داریم که برای مدرسه ساخته شده است و يك خانه است که اجاره کرده‌اند و شاگردان و دانش آموزان در آنجا مشغول تحصیل هستند و من از وزارت آبادانی و مسکن و همچنین از وزارت آموزش و پرورش تقاضا میکنم که این اقدام را بفرمایند برای اینکه هر سال مبلغی کلی برای اجاره محل دبستانها و دبیرستانها در بودجه کل کشور پیش بینی میشود اکنون که اشخاص از بانکها پول قرض میکنند برای ساختمان، چه بهتر که دولت این کار را بکنند دولت باید هر سال با برنامه از بانکهای مربوط وام بگیرد و بانظارت وزارت آبادانی و مسکن این دبستانها و دبیرستانها را در شهرستانها بسازد و از محل اجاره‌ها که در بودجه هست این وام را مستملاً کند (صحیح است).

رئیس - آقای امینی بفرمائید.

مؤید امینی - بنده مطلبی که خواستم بر عرض آقبان برسانم مربوط به سئوالی بود که چندی پیش کردم راجع به آن آسمان خراش بلوار بنده مترصد بودم که دولت این سئوالی را که اینجا می‌کنیم بدانند که پلیریز نیست يك تقاضایی است و يك تذکری است بدولت که میلیونها تومان اجاره خانه میدهد و ۲۴ میلیون تومان بقول خودش این ساختمان را ساخته و بلااستفاده گذاشته خوب حقش بود که در این لایحه پیش بینی میکرد راجع به اتمام ساختمانهای نیمه تمام، بنده هر چه مواد و تبصره‌ها را دیدم چیزی ندیدم که دال بر این مطلب باشد که تکلیف این ساختمان چیست (مهندس ارفع -

راجع به اتمام ساختمان دارد) ولی این باز هم مسجل نیست فردا می‌آید خدمتتان و میگویند که اعتبار نداریم و نمیتوانیم قرض بگیریم در حالیکه الان صد هাজার تومان برای وزارتخانه‌هایی که تازه احداث شده پول میدهند بقیه بنده میشود همان ساختمان را ساخت و تکمیلش کرد و داد به وزارتخانه‌ها و بقول آقای مهندس صائی میشود این پول را گرفت و داد به وزارت آموزش و پرورش که صد دبستان و دبیرستان در شهرستانها بسازد این کار خوب بود اینجا باید با تمهیدی گذاشته میشد ولی متأسفانه این کار را نکردند بنده میخواستم که نماینده دولت بیایند و توضیح بدهند که در این مورد چه نظری و چه سیاستی دارند و بطور میخواهند عمل کنند.

رئیس - نظردیگری نسبت بگزارش کمیسیون‌ها نیست؟ آقای دکتر کیان بفرمائید.

دکتر کیان - باید عرض کنم این لایحه از سنا برگشته و عیناً اصلاحاتی که در سنا شده بود بتصویب رسید مقداری اصلاحات عبارتی بود و این تبصره ۵ که اضافه شده است که همکار محترم جناب آقای مهندس صائی مطالبی راجع آن فرمودند باید عرض کنم این کمیسیون ۳٪ فرهنگ مقصود کمیسیون ۳٪ آموزش و پرورش است و این قبل از تشکیل آموزش و پرورش اسمش کمیسیون فرهنگ بود اینجا عنوان قانونی بهمین عنوان اسم برده شده که توضیحاً عرض میکنم تا در صورت جلسه ذکر شود در مورد ساختمان دبستانها و دبیرستانها همانطور که جناب آقای مهندس صائی فرمودند تصور میکنم وزارت آبادانی و مسکن این اولویت را بساتنهای فرهنگی خواهد داد و این مورد تأیید نماینده دولت هست که در اینجا تشریف دارد در مورد تذکری که آقای داد امینی فرمودند همانطور که در متن لایحه هم هست ساختمانهای نیمه تمام قید شده است و این صلاح و صرفه دولت است که ساختمانهای نیمه تمام مثل همین ساختمانی که مورد سؤال جنابعالی است ساختمان وزارت کشاورزی تکمیل شود و در اولین فرصتی که پیدا کنند نسبت به اتمام اینگونه ساختمانها اقدام خواهند کرد و این در لایحه مستتر است.

رئیس - نظر دیگری نیست بگزارش کمیسیونها نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بگزارش کمیسیونها رأی میگیریم خانهها و آقا بانیکه موافقت خواهند میکنم قیام بفرمایند! (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود. چون امروز آقایان وزیر دارائی و معاون وزارت دارائی در مجلس سنا هستند لایحه مربوط وزارت دارائی را بجلسه بعد موکول میکنیم.

۱۱ - اعلام وصول وقرائت نامه مربوط بیک فقره لایحه قانونی از مجلس سنا

رئیس - لایحه ای از مجلس سنارسیده برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۲ (جنگ) در خصوص لایحه شماره ۹۶۹۲ - ۴۷/۱۱/۲۲ دولت راجع باصلاح ماده ۳ قانون مربوط به دارائی وزراء و کارمندان دولت اعم از لشکری و کشوری و شهرداریها و مؤسسات وابسته با آنها مصوب اسفندماه ۱۳۴۷ در جلسه روز دوشنبه نوزدهم اسفندماه ۱۳۴۷ مطرح و مورد شور واقع و به تصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه قانون مزبور برای تصویب آن مجلس محترم بیبوست ارسال میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۲ - بیانات بعد از دستور آقای ریگی

رئیس - آقای ریگی بمتوان بعد از دستور صحبت میکنند بفرمائید.

ریگی - جناب آقای رئیس، همکاران گرامی، صحبت بعد از دستور موقع مناسبی برای عرض بیانات نیست ولی چون بنده برای قبل از دستور اسم نوشته بودم و فرصت نبود این است که اکنون مزاحم همکاران عزیز میشوم.

در اول این ماه فرصتی برای من دست داد که در جمعیت يك همکار مطبوعاتی از کشور پهناور هند دیدن نمایم - مسیر حرکت اتفاقاً همان قسمتی از کشور هند بود که در چند ماه پیش مورد بازدید شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت فرح

توجهی کرده است چنانکه بزودی سه کارخانه برق انعمی در کشور مزبور تکمیل و شروع به بهره برداری خواهد نمود در چاندی کر واقع در ایالت پنجاب مالزیک کارخانه عظیم ماشین سازی و در شهر ناناگل از يك کارخانه کود شیمیائی که از هوای آب کود میسازد بدین کردیم و آنچه جالب توجه است این است که این کارخانه ها بدون کمک خارجی و با دست مهندسين و کار شناسان هندی ساخته و پرداخته شده است.

هندوستان در صنعت آنقدر پیشرفت کرده است که از چراغ بادی گرفته تا دو چرخه و چرخ خیاطی و اتومبیل و لوکوموتیو و حتی هواپیمای جت سوپر سانیک وساعت و ابزار های دقیق و وسائل برقی همه در آن کشور ساخته میشود و کمتر چیزی در هند به چشم میخورد که از خارج وارد شده باشد.

با اینکه هندوستان قبل از استقلال همیشه بعنوان يك بازار مواد خام برای صنایع غرب شناخته میشد اکنون چنان صنعتی شده است که نه تنها تمام مواد خام تولیدی کشور را در صنایع خود جذب میکند بلکه مقداری مواد خام هم برای گردش چرخهای صنعتی خود از خارج وارد میکند.

در کشاورزی و آبیاری هم هندوستان در مدت بسیار قبلی که از آزادی و استقلال آن میگردد پیشرفتهای شایان توجهی کرده است و دهها سد کوچک و بزرگ در طی سه بر نهمه عمرانی در کشور مزبور ساخته شده است و ما توانستیم در این سفر از يك سد عظیم بنام باکرا که بر روی رودخانه ستاج در پنجاب ساخته شده است دیدن کنیم - این سد از لحاظ شیب بزرگترین سد جهان است و ه توربین آن بیش از يك میلیون کیلووات برق تولید میکند و مقدار بنوی که در ساختمان آن بکار رفته است ۴ میلیون و ۲۰ هزار متر مکعب است که با این مقدار بتن میتوان جاده های بی من دو متر و نیم از مدار خط استوا بدر کره زمین کشید. با اینکه هند از کشورهایی است که بعلمت کثرت جمعیت همه ساله از خارج گندم وارد میکند ولی با اجرای پروژه های عظیم آبیاری کشاورزی احتمال دارد که در سال آینده نه تنها لز وارد کردن گندم خودداری کند

بلکه ممکن است چندین میلیون تن گندم برای مواقع فحطی و اضطراری در سیلوها ذخیره نماید. در امور مدنی و خانه سازی نیز در هند بعد از استقلال اقدامات وسیعی صورت گرفته و برای کارکنان دولت و مردم خانه های زیادی بنا گردیده و شهرها در حدود امکان از آلونك پاك شده است.

شهر جدید چاندی کر که در ایالت پنجاب مورد بازدید ما قرار گرفت نمونه يك شهر مدرن است که میتواند با بهترین شهرهای نوساز جهان در معاری و تسهیلات شهری مورد مقایسه قرار گیرد. هندوستان در امور سیاسی و اجتماعی نیز بعد از استقلال پیشرفتهای چشم گیری داشته است و امروزه آرا بزرگترین دموکراسی جهان میدانند.

کشور هند طبق قانون اساسی جدید آن کشور بطریق فدرال اداره میشود و در ۲۹ ایالت بزرگ آن کشور که بر مبنای زبان مردم محل مرز بندی شده اند و هر يك دهها میلیون نفر جمعیت دارند حکومت خود مختاری وجود دارد و هر ایالت دارای مجالس مقننه شورای ملی و سنا میباشد و يك هیئت وزیران محلی تحت نظر پاك رئیس الوزراء استان را اداره میکند و فقط امور دفاعی و امنیتی و سیاست خارجی در دست دولت مرکزی است.

در هندوستان تعلم افراد کشور از هر جنس و نژاد و مذهب طبق قانون اساسی از حقوق و امتیازات مساوی برخوردارند و هر کس قطع نظر از هر مذهب و نژاد بسته بلیاقت و شایستگی خود میتواند در خدمات عمومی و دولتی پیشرفت کند چنانکه با اینکه مسلمانان در کشور مزبور در اقلیت هستند ولی اکنون دو مقام عالی آن کشور یعنی مقام ریاست جمهوری و مقام ریاست دیوان عالی کشور از طرف شخصیت های مسلمان اشغال شده است. در اینجا لازم است گفته شود که از ۵۵۰ میلیون سکنه هند در حدود ۶۰ میلیون نفر شان مسلمان هستند که ۴ میلیون نفر از آنها فقط شیعه اثنی عشری میباشد و بزرگترین جمعیت مسلمان شیعه در خارج از ایران امروز در هندوستان اقامت دارد و این افراد بخصوص نسبت به شاهنشاه آریامهر که پادشاه تنها کشور مسلمان شیعه جهان هستند احترام

و علاقه خاصی از آن میدانند. معظمه را سلطان خود نیز میدانند در آن هندوستان منظور تجلیل از معتقدات مردم مذاهب مختلف که جمعیت کشور را تشکیل میدهند تمام روزهای جشن و بانگو که برای مذاهب متود در کشور از قبیل هندو و مسلمانان و مسیحیان و غیره جزء تعطیلات رسمی خود قرار داده است و اتفاقاً روز عید قربان که عید خاص مسلمانان جهان است و ما در دهلی نو اقامت داشتیم تمام ادارات و مؤسسات دولتی و ملی تعطیل کرده بودند موضوعات کشور هندوستان نیز بسیار پیشرفته و عالی است روزنامه «اندیا تایمز» که ما از هر کجای آن در پیشی دیدن کردیم و بزبان انگلیسی منتشر میشود در حدود ۴ هزار نفر کارمند و کارگر تمام وقت دارد و همه روز در آن واحد در شهرهای بمبئی و دهلی نو و کلکته انتشار مییابند تیراژی برابر ۳۵۰ هزار نسخه دارد. همینطور است روزنامه «پاتریوت» و هندوستان تایمز که در دهلی نو و شکایلات عظیمی را در اختیار دارند. روزنامه پرتاب که بزبان اردو منتشر میشود نیز یکی از روزنامه‌های پرتیراژ و بزرگ هند محسوب میشود.

در ملاقاتهای ما با سردبیران این جراید آنچه بیش از همه جلب توجه میکرد علاقه شدید مردم و دولت هند نسبت بلاواسطه دوستی و همکاری با ایران بود و آقای «شالعل» سردبیر روزنامه اندیا تایمز بخصوص اظهار علاقه میکرد که مطبوعات خود کشور باید برای تحکیم مناسبات صمیمانه دو ملت نقش مؤثر خود را ایفا نمایند. بزرگترین مشکل زمامداران و مملکت هند امروزه توسعه بدون تناسب جمعیت در آن کشور است بطوریکه در هر دو سال ونیم که میگذرد پاندازم تمام جمعیت ایران به سکنه هند اضافه میشود همین امر است که تمام کوشش‌های دولت و رشد اقتصادی مملکت را خنثی میکند. در هندوستان هر روز صبح ۵۵۰ میلیون دهان برای تغذیه باز میشود و خوراک میطلبند و باینکه سراسر هند تقریباً زیر کشت است و در کشور مزبور دشت و بیابان سی آب و علف بسیار کم است معهما محصولات تکافوی غذای مردم را نمیکند خوشبختانه این مشکل مورد توجه دولت هندوستان قرار گرفته و چندی است که برای کنترل موالید و باصطلاح خودشان تنظیم خانواده مبارزه

دامنه‌داری آغاز گردیده و بطریق مختلف از مردم خواسته میشود که از تعداد فرزندان خود را محدود کنند در هندوستان در حدود ۱۰۰ نفر ایرانی سکونت دارند اغلب آنها در شهرهای بمبئی و حیدرآباد کن بکار و کسب مشغول میباشند و این هموطنان عزیز ما بخصوص از توجهی که دولت هند نسبت با آنها دارد و میتوانند آزادانه بکار خود مشغول باشند خیلی خوشحال بودند ما در بمبئی و در حیدرآباد آنها ملاقات کردیم و بخصوص در حیدرآباد از ما پذیرائی گرمی بعمل آوردند و تقاضای ایرانیان مقیم حیدرآباد که تعداد آنها هزار نفر متجاوز است از دولت ایران این بود که وزارت امور خارجه نسبت با افتتاح کنسولگری در شهر مزبور اقدام کند و ضمن تشکر و سپاسگزاری از جناب آقای دکتر اقبال ریاست شرکت ملی نفت ایران که بیک مدرسه برای اطفال آنها در شهر مزبور بنا نموده اند از وزارت آموزش و پرورش تقاضا داشتند که نسبت بشکیمیل کادر آموزشی آن مدرسه اقدام نمایند.

در این مسافرت آقای مهندس هادی انتخابی رئیس پروژ. پالایشگاه نفت مدراس ترتیبی دادند که ما به شهر عظیم مدراس برویم و از پالایشگاه این شهر که با مشارکت شرکت ملی نفت ایران و دولت هندوستان در شرف تأسیس است دیدن کنیم.

ما از اینکه دیدیم باستکار شاهنشاهی آریا مبرو با سعی و کوشش جناب آقای دکتر اقبال رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران کشور ما توانسته است با مشارکت در این پالایشگاه به بازارهای بین‌المللی نفت راه پیدا کرده و مهندسین ایرانی را دیدیم که در بیک کشور دور دست مشغول ساختن بیک پالایشگاه نفت هستند خوشحالی در پوست نمیکنیم دیدیم و به رهبر عالی قدر ملت ایران که با اندیشه‌های بزرگ خود طلسم کارتل‌های نفتی را شکسته و وقت ما را به بازارهای جهان عرضه نموده اند درود فرستادیم.

بطوریکه آقای مهندس استیانیان و مهندس ظبی ناظرین ایرانی ساختمان پالایشگاه نفت مدراس اظهار میداشتند این واحد تا دو ماه دیگر مشغول کار خواهد شد و از نفت چاههای ایران تغذیه خواهد گردید.

این بود نموداری کوچک از آنچه در بیک کشور بزرگ دیدیم. در خانمه در اینجا لازم میدانم از راهنمایانها و پذیرائیهای گرم دولت و ملت هند که در این سفر نسبت به ما روا داشتند صمیمانه تشکر کنم. از حوصله‌ای که نمایندگان محترم فرمودند تشکر میکنم (الحسنت).

۱۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معصومی معاون وزارت کشاورزی

رئیس - آقای معصومی بفرمائید **معصومی** (معاون وزارت کشاورزی) - با کسب اجازه از مقام ریاست با استحضار نمایندگان محترم میرسانم یکی از طرحهای مهم کشاورزی طرح اجرای تولید برنج و بهبود نوع برنج است و برای رسیدن باین هدف وزارت کشاورزی با کشور چین ملی مذاکره کرده است چون کشور چین ملی از کشورهای پیشرفته در امر برنج کاری است شاید به بیش از ۳۰ کشور جهان مشاورینی اعزام داشته است. مذاکره شده است و موافقت نامه‌ای تهیه گردیده که سیزده کارشناس با ایران بفرستند برای مدت سه سال برای تولید برنج و تحقیقات در امر برنج کاری به کشور ایران کمک

کنند این موافقت نامه طی ماده واحده‌ای تهیه شده است برای تصویب بمقام ریاست تقدیم میشود.

طباطبائی - جناب آقای معصومی استدعا میکنم بفراس هم توجهی بفرمائید در فارس بزنج کاری زیاد است ولی با آنجا توجهی نمیشود. **معصومی** - اطاعت میشود.

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع می‌شود. **۱۴- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه**

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد) دستور جلسه روز یکشنبه ۲۵ اسفند ماه ۱۳۴۷ گزارش شور دوم افزایش سرمایه بانک سپه شماره چاپ ۷۴۸. رئیس - سایر لوازمی که از دستور امر روز مانده است در جلسه آینده مطرح خواهد شد با اجازه خانها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه خواهد بود. (ساعت ده و ۳۵ دقیقه صبح جلسه ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**